

אולדות חשבון

גלוון מס' 834

בטאון הרבנות והמוסמץ הדתית באדר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשות מוסדות "קול יהודה"

אחראי מערכת
רב אברהם טרייקי

פרשת השבוע
כ"י תבואה

עורך
רב עוזיאל אדרי

דבר רב העיר שליט"א

שמחה של מצוה

תחת אשר לא עבדת את ה' אליהך בשמחה וב טוב לבך מרוב כל. (תהלים כה, ט)

ושבחתי אני את השמחה (קהלת ח, ט), זו שמחה של מצוה... (שכח ל, ב)

איתא ברמב"ס (הלהת ללב פ"ח הלכה ט): 'השמחה שישמה אדם בעשיית המצוה וואהבת האל שצוויתו בנה - עבדה בטלת היא, וכל המתגע עצמן משמחה זו רואין להיפרע ממנה, שנאמר תהא אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה וב טוב לבך (ובירם כה, ט), עי"ש. ומקור דבריו מנגמ' (שכח ל, ב, ופסחים ק, א): 'שבחותי אני את השמחה (קהלת ח, ט), זו שמחה של מצוה. ולשמחה מזו עשרה (קהלת ב, ב), זו שמחה שאינה של מצוה. למדך שאק שכינה שורה לא מתוך עצבות... אלא מתוך דבר שמחה של מצוה, שנאמר ועתה קחו לי מנגן והיה כנגן המנגן ותהי עלייך ד ה' (מלכים ב - ג, ט). אמר רב יהודה וכן לדבר הלכה, עי"ש. ברם אכתי דברי הרמב"ס היללו, קשה להלטם מתחילה ועד סופם.

ראשית צרך ביאו, הרי פסקו וה שובייא הרמב"ס - 'תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה' מדבר על כלל המצאות, וא"כ מודיע קבע את מקומה בתחום סוכה וללב אשר מטענו בהם במצוות מיוחדת של 'שמחה בחגיג', ובפרט בתגובה הסוכות שהוסיף בו הכתוב 'וזית אך שמה'. זאת ועתה, מודיע החזק הרמב"ס לתוספת זו שלא נזכרה בסוגיות הש"ס הנ"ל אשר סאמר ה' המקור לרבינו הרמב"ס, כמבואר בכל נושאינו כלו, וגם על נני דבריו יש לתמה טראות, וכי מי שעבד את ה' ושמור כל מצוחה לא נקט לשנא דדיין - שנפערעים ממנה. וכן צרך חוספה ביאור במ"ש 'עבדה בטלת היא'.

ובעין זה ממש יש לנו להעיר על מאמר רבתי נגמ' (מעילה ג, ב) אשר דרש על הכתוב 'שנת עם אחד (מנילת אסתר ג, ח) - שיטנו מן המצאות', עי"ש ופושט שאק הכהנה שלא קיימו מצוחה כלל, שהרי מבואר בynom' (שם ג, א): 'שאלו תלמידיו את רשב', מפני מה נתחייבו שונאיין של ישראל שבאותו הזמן כליה. אמר להם אמרם אתם, אמרו לו מפני שנחנו מסעודה של אותו רשב... אמר להם הם לא עשו אלא לפנים (מיראה - רשות) אין הקב"ה לא עשה עמהן אלא לפנים'. ואם איתא דלא קיימות מצוחות התורה, א"כ מודיע רקי תמייס תלמידיך של רשב' ושולאים מודע נתחייבו כליה. זאת ועוד שגמ' בתשובה של רשב', לא נמצא עוקן בידם חلت מה שנחנו מסעודה של אותו רשב' או שהשתחרר לשלם בגיןם מחמת יראה הנה כי כן והאי שמרו על מצוחות התורה, אלא שנהעצל בקיזים ועל זה נפל הלשון 'שנת'.

אבירא שוה מוכח ומוכיח בדברי המהרש"א (שם בשני פידישין, עי"ש, וא"כ יש לתמה, וכי בשבייל שלא קיימו את המצאות בזריזות ושמחה, תחוויבו כליה ח'ג, וביתר יפלא שגמ' המק ואחשורוש אשר האמינו שהקב"ה הנרע מצריהם של ישראל, יטו שכין' שיטנו מן המצאות 'אין הקב"ה מצילם', כמבואר שם: 'אמר לה' מסתפניא מלאה חזק דלא לעבד בי כדבעד בקמא', אמר ליה ישט מן המצאות', עי"ש.

ולעוד יש להעיר ע"ד רבוותינו הרוצה להחכים דריש', והינו שיתבונן במנורה אשר מקומה בביהם' ק

היא בדורות. וצרך ביאו, הלא מי שחפץ להחכים בדברי תורה, מן הרואי שיתבונן שיירות בארכן

לחחות הבirth ולא במנורה.

ובביאור כל הנ"ל, נראה שיש שתי חחונות בקיים המצאות: יש המקים את ציווי הבורא - כעמד המשמש לפני רבו, ויש המקים את ציווי הבורא - בין המשמש לפני אבינו. וכור המבחן בה, הוא עצם העשיה או מתק אהבה זיהרה, מפני שככל מונחיו הוא לנצח די חובתו ולקבל את שכרו. משא"כ בן המשמש לפני אהבה וחפץ לעשות נחת רוח לפניו. ומעטה ספר י"ל שככל הענשיות הנוראים האמוריות בתורה, לא סamax רק בעבור חסרון השמחה, אלא בעיקר מפני העבירות שבדיו. ברם אם היה מקים המצאות בשמחה, אז היה בכוחם להנגן בעדו ולפטושו מן הדין מכל העבירות שבזה. שכן

זה טبعו של אב חום שהוא מסלק חובה בוגן.

ולפי זה הספר דיק הרמב"ס בלשונו ונתקט רואין להיפרע ממנה, חיצה למתר שאם אין בידו קיום מצאות בשמחה או ראי להיפרע ממנה, זה אומר מיריבי למי שראי מצד העבירות שבידי לכל העונשים הללו. וכן יובן בה מודיע נרך הרמב"ס את השמחה בעשיית המצאות - עם אהבת הא-ל, שהרי אי אפשר לשמחה זו בלבד שיש עמה אהבה אין סופית במישציה בהן, וכדאי. וכמו כן יובן הדבר מודיע סימן בה הרמב"ס 'עבזה גוזלה היא'.

דבר העורך

שמחה והברכה הגדולה

מדוע פרשת הקללות 'כ"י תבואה' פותחת ב'זהה' שחו"ל דרשו שבכל מקום שנאמר 'זהה' הווא לשון 'שמחה', כתוב הזהר שצ"ח הקללות שבפרשותינו הם למעשה מוצפנות מכיוון שהם ברכות אדריות לא בצדקה מוצפנות מכיוון שהם ברכות כל אחד הופך להיות כל מחייך ברכה להכיל את האור והadol הרפואות ביום ראש השנה, שהוא למשה הברכות הרפואות והישועות של השנה החדש הבעל"ט, מוסף היבן לאשרי שהשבת כבר יורדת ברכת ה' לעולם, כי פרשת 'כ"י תבואה' היא 'השביעית' מתחילה ספר דברים וגם היא השביעית מז' שביעות הפטורות הנחמה, והוא נגד ספרות 'המלחות' שהיא האחורה מעשור הספרות שדרוכה בא השפע לעולם, והוא שנאמר 'זהה' לשון 'שמחה' שכבר בא השפע לעולם, וזה זוכים לשנה טובה ומתוקה.

בכבוד גבורת הארץ וארצנו

רב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי 'סורוקה'

ויק"ק 'שבטי ישראל' שכונה יא' באדר שבע

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים	בדיקת באדר-שבע						
	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום חמ'	יום ש'	יום ס'
מ"דיקת באדר-שבע	כ"ב אדרל	כ"ב אדרל	כ"ב אדרל	כ"ב אדרל	כ"ב אדרל	כ"ב אדרל	כ"ב אדרל
ליחות השחורה	28.9.19	27.9.19	26.9.19	25.9.19	24.9.19	23.9.19	22.9.19
zon p'shatim v'shulchan	5:17	5:16	5:15	5:15	5:14	5:13	5:12
דידיה - גוץ החותם	5:24	5:23	5:22	5:22	5:21	5:20	5:19
ט"ז ק"ט ליטעט מ"א	6:36	6:36	6:35	6:34	6:34	6:33	6:33
ט"ז ק"ט ליטעט מ"א	8:54	8:54	8:53	8:53	8:53	8:53	8:53
חנוך ים זילא	9:30	9:30	9:30	9:30	9:30	9:29	9:29
ט"ז ק"ט ליטעט מ"א	12:32	12:32	12:33	12:33	12:34	12:34	12:34
ט"ז ק"ט ליטעט מ"א	13:02	13:02	13:03	13:03	13:04	13:04	13:05
ט"ז ק"ט ליטעט מ"א	17:32	17:33	17:34	17:35	17:36	17:37	17:38
שקיין	18:32	18:34	18:35	18:36	18:36	18:39	18:40
ט"ז ק"ט ליטעט מ"א	18:47	18:48	18:50	18:51	18:52	18:54	18:55

זמן הדלקת הנרות

פרשת השבוע:	כ"י תבואה
הפטורה:	קומי אורי
כניסת השבת:	18:23
יציאת השבת:	19:13
רביינוTEM:	19:56

אורות הכשרות

וגם הולם זיבן בה מאמר חז"ל על הכתוב 'ישנו עם אחד - ישנו מן המצוות', שכן אמרור מעתה שלא נגירה עליהם כליה ח"ו ורק בעבור חסרון השמדה והעצלת בקיום המצוות, אלא לעלם חז' ראים לכך מצד מעשיהם, ואולם אם היו מקיימים מצוות בשמהה ובזרחות אדי היו מונגים מפני הפלורענות, וגם המן ואחושזרש יעדו את, הבן. ואכן מחרוך 'התיקן' של אותו הדוז, אחת למד כן. והנה קווים דברי רבינו עלי הפסוק 'ליהודים היתה אורורה ושםחה' (מלילת אספהר ח, ט), והוא שבס' מיל' קיימו מה שקיבלו עליהם כבר במעמד הר סיני, והיט שבימי מרדכי ואסתר חזרו וקיבלו מրצון. ויש להעיר אם בקבלה תורה ממש עסקינו, מדו"ע לא נכתב במפורש להודים היתה תורה ושמהה, ולמה נרמזו בלאשון 'אורורה' עד שהחצרנו וברותו למדנו שאורה זו תורה. בסיס לכשנבען נראה, שלמעשה בפעול והיתה תורה בדים כבר ממעמד הר סיני, אלא שאぞ קיבלה בכפיה - 'כפה עליהם הר מגנית'. ורק בימי מרדכי ואסתר היה מרצון מפניהם שראו בה את אור חייהם, ועל כן הדגיש הכתוב ליהודים היתה 'אורורה' ושםחה, למזה שחוירו וקיבלה בימי מרדכי ואסתר. זה מוכח ומבהיר בש"ס (שנה פה, א) שחוירו מה שנתהדר בימי מרדכי ואסתר. וזה מוכח ומבהיר בש"ס (שנה פה, א) שחוירו וקיבלו מזו'ה' במלוא הודה והדרה!

בבבון גבורת עליון ארכגון
מעשה רבבי אברהם (אחי של הנ"א מילנא), שהוא מתגורר באחת העיירות הסמוכות לוילנא. והואיל ומצבעו הכלכל היה חזוק מאד מפני שפטנסתו לא הייתה מוציאה שם כל'ך, הצעו לו קרבי לעבו' ולהתגורר בעיר אילנא הניזולה, עין כי שם בהאי ימצא מקומות נטפים לפראנסטו. תחילת הלך רב' אברהם להיזיען באשתון, אך זו פסקה על אחר בלאו מוחלט, באומורה: 'לפנ'י מספר שניים בהתקבת תג הסוכות, לא היו אותן מצטיין, והוצבנו למכור את דירחנו הנזולה ולהחליפה בדידה קטנה יותר כדי למן ורכשת אתרוג מהזהה. ומאז ועד היום כשאני מסתובבת בעיירה וראה את הבית הנזול שמכרנו, הנג' נזכרתי בהירה הפללה וחשה נחת רוח ושםחה עילאית, ועל התענג הזה אני מוכנה לזרען'. אכן זהוי

הרב יהודה דרשי
הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

הרבות והמוסצת הדתית
בדר שבע

שער מיוחד לשלייחי ציבור וקורס לבני התקיעות בשופר

לאור בקשת רבני וגבאי בתיה הכנסת, הנגנו להודיע לכל בעלי התקיעות אשר אמורים לשמש כתוכעים בשופר בראש השנה הבעל"ט כי גם השנה יתקיים א"ה קו"ס מיוחד אשר יכלול לימודי ו שינוי דיני התקיעות ועבודה מעשית, בשלוב ההלכות הנוגעים לבני התפילה וכן דיני טיפוס ורבים לחזנים אף ישמרו על קולם בכל זמן התפילה, וכן דיני פיקוח נפש.

השער יתקיים א"ה ביום שני ב' אלול תשע"ט (22.9.19) בבית המדרש "קול יהודה" רח' הרב מנחם גבאי 23, שב' ד'
בשעה 19:00.

במעמד רב' מונינו ורבנו המרא דארטרא

הגאון הגדול רב' יהודה דרשי שליט"א
הרב הראשי וראב"ד באר שבע

השער ימסר ע"י

הגאון רב' אליהו בר שלום שליט"א
רב העיר בת-ים

הקורס הוא במפגש אחד ללא תשלום
וממומן ע"י הרבעונות והמוסצת הדתית ב"ש

על פי הוראת מ"ר המרא דארטרא שליט"א,
חל חובה קדוצה לכל בעלי התקיעות להשתתף בקורס זה,
כמפורט בפסקים שהיב לשנן את הלכות התקיעות בכל
שנה ושנה ומומלץ גם לכל השלייחי ציבור (חוונים).

השיעור דמורי
ממונה המוסצת הדתית
לב. אין צורך בהרשמה מראש כולם מוחמנים.

אורות הפרשה

צ"ח קללות הון צ"ח ברכות אדריות

זלא נתק' ה' לכם לב לדעת ועיניהם לראות ואוזניים לשמע עד היום הזה, לכאהו תיבת "זהה" כמיותר, מבאר ה' בן לאשרי על פי מה דאיתא במסכת מנחות שלשה דברים הי' קשין לו למשה עד שהראה לו הקב"ה באצבעו ואלו הן מנורה וראש חדש ושרצים, ככלומר שתיבת "זהה" מלמדת על אלה קושי שהיה צריך לגילו מיוחד מהקב"ה, ואם כן הביאו שנאמר 'עד היום הזה', כתוב האור הח"ם הקדוש בשם הארי"ל שמשה ובית ע"ה הוא יהוה מלך המשיח, ואז יתרפה כל הצ"ח קללות שברשותו לברכות שהקללות הן לבוש שק שהפניימות שבתוכו הם ברכות גחלות ועכומות, כמו שכתב בחוזה צ"ח קללות הפנימיות שלhn ברכות והטבות של העולם הזה והעלם הבא, וזהו שנאמר "זהה" שמשה וביבט ע"ה התקשה ולא הבין איך יתכן שצ"ח קללות הפנימיות שלhn ברכות גחלות ועכומות, עד שהראה לו הקב"ה באצבע ואמר לו "זה", אז הבחין בפנימיותו את גודלו ועוצמתו של ברכות אדריות אלו שיתגלו בגאותה האמיתית והשלימה.

لتת צדקה בלב טוב ושמחה

מבאר 'ברכה משולשת' את הפסוק כך: "ושמחות בכל הטוב" היזהר שלא תשכח ותזכיר שככל הטוב שיש לך לא בא מכוחך וביניך, ולא עוצם ידע עשה לך את החיל הזה, אלא "אשר נתן לך אלקין" במתנה, ומוננה זאת לא קיבלת בזכותך אלא "ולביתך" בזכות אשתר שנקראת ביתך, כדאיתא במסכת שבת אמר רבי יוסי מימי לא קריתי לאשתי אשתי אלא לאשתי ביתך, וכדאיתא במסכת Baba Meitzia אמר רבי חלבו לעולם יהא אדם זהיר בכבד אשתו שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשכיל אשתו, שעיקר הברכה שורה בזכות האשעה שמנגדלת את הילדים לתורה ולמעשים טובים, וגם בכלל שאصلة מצוות הצדקה יותר מעוללה, כדאיתא במסכת תענית שהצדקה של האשעה יותר גודלה משל הבעל, שהוא נותן פרוטה לצדקה והענ' צריך לילכת ולקנות את מהזון, ואילו האשעה בבית נתנות לעני מזון מזון שהנאנחו קרוביה, אז "אתה" תזכור שזכות לאות ברכה בעמלך וכל הטוב הזה בא לך במתנה, בשכיל שתיתן לאחרים "והלו" והגר אשר בקרבך" בלב טוב ושמחה.

שפע רב של רחמים רבים

'עשיתי כל אשר ציויתני, השקיפה ממען קודשך מן השמים וברך את ענן את ישראל, תמה החיד"א בפנ' חז' מודיע נאמר "כלל" עם כ'-הdimension, שככיוול שלא קיימת את הכל אלא כמעט את הכל, מבאר הצדיק מרעננה ז"ע' א' שמקיון שבאים לביקש ברכתה' בלשון "ההשקיפה", השקיפה ממען חדש מן השמים ונברך את ענן את ישראל, ואיתא במסכת מעשר שני בירושלמי כל השקפה שנאמורה בתורה היא לקלה כמו ההשקפה על סדום, חוץ מכאן בפרשנו במצוות מעשרות שההשקייה היא לברכה וטובה, כי גודלה מצות מעשרות שהיא מיתת הדין עניות להפוך מידת הדין לרחמים. ואם כן כאשר מתחפה מידת הדין להרחים איז הרחמים הם גחלים יותר, כי כל פנימיות מידת הדין היא וחמים רבים, וכשמוחוף הדין מתגלה המהות הפנימית ורחמים רבים אדרים ועצומים, ועל כן מוכחה ליתן שמירה ולהסתיר הרחמים בלבוש שנאמר "כלל" ב-כ'-הdimension כדי להסתירacadם האמור איני מושלים וрок עשייתי כמעט כמו שהייתי צריך לעשות, ורמז זהה "כלל" גימטריה "סוד".'

שנת גאולה וישועה

'זהה כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלקיך נתן לך נחלה וירושה וישראל בה', מבאר ה'בן לאשרי "נשות לך נחלה וירושה וישבת" ראש תיבות גימטריה "קמ"ב" סופי תיבות של אבותינו הקדושים "아버יהם יצחק ויעקב", לרמזו לנו לקראת ראש השנה הבעל"ט, שזכות אבות יגון עלינו שבזכותםזכה לשנה טובה ומותקנה לח'ים טובים ולשלום, וראש תיבות "ג'שות לך נחלה וירושה וישבת" גימטריה "חן חסד חז", לרמזו שבשבועית חסד עם תבורי זהכה האדם למציאות חן דוד שיבוא ויגאלנו, וסופי תיבות "לך נחלה וירושה וישבת ביה" גימטריה "תהילים" שבזכות אמיות תהילים נזכה לשנת גאולה וישועה.'

מהא ברכות שמירת הצלם אלוקים

'וזאו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממן', מבאר 'ברכה משולשת' יש לרמזו כדאיתא במסכת מנחות חי'ב אדם לבך מאה ברכות בכל יום, שעיל ידי מאה ברכות מתן האדם את נשמוון בכל העשר ספרות, ומתקבל שפע קודש עליון וכל מעשי' ידי' נכללים בכך הקדשה כל מה שאוכל ושותה באוטו יום הניצוצות הקדושות הנמצאים במקלים מתעלמים לשורשים העליון, וגופו לשמרה שניכר על פניו קדושת הצלם אלוקים, וממליא כלם יראים ממנו שנאמר "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממן".'

הזרמנות נדירה ליום הדין!

טמן שור התורה הגראי'ן קנייבסקי
טמן חכם שלום כהן
הaganon הגדול רבי שמעון בעדי

קריאת קודש

הבר בזאת בקדישתו לשם ישראל ולפיו בחקמת רחמו חרכו תורה והשכינה בקיימות האגדות בדור אחר דור, צפוף ב"ר" רבי בירין בוגון שיש מילה בבית הכנסת וכדומה. ולבסוף לאMESS שבשיטות רוחנית והתקיים מוסדות רabin ורשות יהודת קדושתנו. ועתה צפוף בזאת "ר" ומוקם היה בזאת להמשיך תחומיות קדושתנו, בחקמת האגדות וגבורת תורה והשכינה בדור אחר דור, אשר ישין תורה יהודת לדורות פלא, בדעתו עצמה, שבבודאי נאותה גבורת תורה קדושתנו החשובות הזה, ובוחרי על לסייע בחקמת מסקנות תורה והשכינה זו, גבור-גבורען שטוחל עלייהם לפניהם. ובדוא כל מי שפעריטו לרירתה בפיותה תורה יזומם ללחימה והשכינה מטהה בזאת תורת רבי הצעיר'ן, רבי ר' מליה מליל יוז"ת, ומי שיטול לה לזרא זשי ההפילה. ואם נזכר אחר הזמן זהה, יפסיק מיד במקום שנזכר ויחזור לראש ההפילה. ואם סיים תפילה זו, יחוור ויתפלל שנית. והוא הדין בימי שמסופק אם אמר המלך הקדוש, מפני שאנו תולין שאמר "המלך הקדוש" כדרכו. וכן הוא הדין בשלהי ציבור אשר שכך לומר "המלך הקדוש" בחזרות הש"ץ, אלא שהוא חוזר לברכת "אתה קדוש" ולא בראש ההפילה, מפני שאמרית "קדושה" בציור הפסיקה כבר בין שלושת הברכות.

**הראש"ץ הרב יצחק יוסף
הaganon הגדול רבי יהודה דרעי
רב העיר וראב"ד באר שבע**

36 שבועות

בונים בית לכבודו
שלישי-רביעי | כ"ד-כ"ה באלוול | 24-25.9

לפרטים:

050-2121164 | אירן 050 ויהודה

אורות ההלכה

תשיבות הלכתיות משולחנו

של מורהנו המרא דארה

הганון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א
הלכות עשרה ימי תשובה

ש - האם אומרים "אביינו מלכנו" בשבת ובימים שאין אומרים בו?
תחנון?

ת - בעשרת ימי תשובה אומרים "אביינו מלכנו" בשחרית ומנחה, גם ביום שאין אומרים בו תחנון כגון מילה בבית הכנסת וכדומה. ומונגן רוב קהילות הספרדים לאומרו אף בשבת, אך האשכנזים נמנעים מלאומרו בשבת.

ש - מה דין השוכח אמרית "זכרנו לחיים" או שאר תוספות שתוקנו בעשרת ימי תשובה?

ת - בעשרת ימי תשובה מוסיפים בתפילה שמונה עשרה כמה בקשות: "זכרנו לחיים", "מי מכוך", "ווכתוב לחיים" ו"ובספר חיים". ואם שכח אחד מהם וудין לא הזכיר שם ה' בברכה של אחורי, יהוור לאומרו כתיקונו. אך אם הזכיר שם ה', ימשיך כדרכו ויזכרו לפני ברכת "שמע תפילה" או לפני אמרית "עשה שלום". לבד מאמרית "מי מכוך" שאין לה תלומים מפני שהיא בקשה רחמים, ועל כל פנים אם עקר את רגליו מבלי שהזכירים, אינו חוזר.

ש - השוכח אמרית "מלך הקדוש" או שהוא מסופק, מה דין ומה דין זהה לזה לגבי השלהי ציבור?

ת - בעשרת ימי תשובה אומרים "מלך הקדוש", והחותם בטעות "האל הקדוש": אם נזכר תוך כדי דבר, יאמר מיד "מלך הקדוש". ואם נזכר אחר הזמן זהה, יפסיק מיד במקום שנזכר ויחזור לראש ההפילה. ואם סיים תפילה זו, יחוור ויתפלל שנית. והוא הדין בימי שמסופק אם אמר המלך הקדוש, מפני שאנו תולין שאמר "המלך הקדוש" כדרכו. וכן הוא הדין בשלהי ציבור אשר שכך לומר "המלך הקדוש" בחזרות הש"ץ, אלא שהוא חוזר לברכת "אתה קדוש" ולא בראש ההפילה, מפני שאמרית "קדושה" בציור הפסיקה כבר בין שלושת הברכות.

ש - מה דין השוכח אמרית "מלך המשפט"?

ת - בעשרת ימי תשובה אומרים: "מלך המשפט", ואמ טעה ואמרו "מלך אהוב צדקה ומשפט" או שהוא מסופק: אם נזכר תוך כדי דבר יתכן מיד, ואם נזכר לאחר מכן, יפסיק מיד במקום שנזכר ויחזור לראש ההפילה. סוף הזכיר אמרית "מלך" בברכתו, וכן נהנים אחינו האשכנזים ומיקצת קהילות הספרדים. אך יש אומרים שמספיק מיד במקום שנזכר ויחזור לראש ברכת "השכינה שופטינו", ואם עקר את רגליו לראש ההפילה, וכן נהנים רוב קהילות הספרדים.

ש - שליח ציבור שלא אמר "מלך הקדוש" בתפילה "מעין שבע", מה דין?

ת - בערבית של שבת שבתון עשרה ימי תשובה אומר הש"ץ בברכת מעין שבע "מלך הקדוש שאון כמוהו". ואם טעה ואמר "האל הקדוש", כל זמן שעדיין לא הזכיר שם ה' בחתימת הברכה של מקדש השבת, יחוור לראש הפרק "מגן אבות בדברו וכו'". אך אם הזכיר כבר שם ה', ישלים את הברכה ואין חזור.

ש - האם עדין יכול לקיים את מנהג "הכפרות" בשחיתת עופות או בכטר לצדקה?

ת - מנהג ישראל קדוש לקיים מנהג הכפרות לפני יום הכיפורים. יש הנהוגים לקיימו בשחיתת עור ויש הנהוגים בקיומו בנתינת מעות לצדקה, ושני המנהוגים נכונים וכל אחד יתפוץ כמנהגו. ואמנם יש מי שכתיב לפנק על מנהג שחיתת הכפרות, מכל מקום כבר פשט מנהג זה ברוב קהילות ישראל ויסודתו בהררי קדוש. ברם יש לחפש אחר שוחות מומחה וירוש"ש, מפני שיש בזה מכשולים רבים ובפרט ביוםים אלו שידי השוחטים מלאים בעבודה ואין שהותם בידם לבדוק הסכין היטיב לפני ואחריו שחיתת כל עוף.

ש - האם טוב להקדים במנהג הכפרות, או טוב יותר לקיימו בעבר יום הכיפורים?

ת - אמן ראו על פי דרך האמת לקיים את שחיתת הכפרות באשמורת הבוקר הסמוך לעלות השחר של ערב יום הכיפורים, מכל מקום זמן הכפרות הוא בכל עשרה ימי תשובה. ולפי הנהגה, אדרבה העדיף להקדים את שחיתת הכפרות, מפני שהעומס גובר והולך וידי השוחטים מלאות עבודה ויש חשש למיכשול חיו.

